

tíðindablaðið

Útgevart: p/f sosialurin

Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller

Politiskur- og fyrirtaksblaðstjóri: Krisjan Dahl

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen og Jóhann Mortensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

sosialurin

Argjavegur 26
Postsmoga 76,
3800 Tórshavn
telefon 11820

Alt var ikki til fánýtis

TANN SEINASTA veruliga tingsetan í hesum vaksandi ákeiðnum er komin at enda. Ætlandi endar tingsetan í morgin og í næstu tingsetu, sum byrjar á ólavseku, verður lögtingsval.

TEY SEINASTU fyra árinu hevur javnaðarflokkurin sitið í andstøðu. Sum andstøðuflokkur hevur javnaðarflokkurin havt sínar atfinningar. Eftir okkara meting hava hesar atfinningar verið sakligrar. Flokkurin hevur ikki bara havt atfinningar, men er í nógvum færum komin við broytingaruppskotum í teimum málum, sum landsstýrið hevur lagt fram. Eisini hevur javnaðarflokkurin í ávísan mun lagt síni egnu uppskot fram á tingi.

SJÁLVANDI ER tað avmarkað hvat ein andstøðuflokkur fær framt. Í flestu færum eru bæði uppskotini og broytingaruppskotini frá javnaðarflokkinum feld. Men tó eru nøkur heilt fá undantøk. Eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum fingur vit lóggevur, sum ger tað møgulegt hjá pensionistum at fáa stuðul til bjálving av húsum. Tað var eisini eftir uppskoti frá javnaðarflokkinum, at lógin um rentustudning til samansparing til sethúsabygging varð broytt, soleiðis at studningurin varð hækkaður og at tann spardi penningurin nú eisini kann nýtast til keyp av húsum ella íbúð og til keyp av grundtuki.

UPPSKOTIÐ FRÁ javnaðarflokkinum um minstuløn til útróðrar-menn hevur møguleika fyri at verða samtykt áðrenn tingsetan endar. Tað sama er at siga um uppskot floksins, um at veita sam-

oddagrein

sýning til teirra, sum ansa eldri fólk heima. Javnaðarflokkurin hevur skotið upp, at fólk, sum ansa eldri heima, kunnu fáa eina samsýning, ið svarar til einkjupensiónina við fullum ískoyti. Hetta verður helst ein góð skipan og eisini ein blig skipan tá hugsa verður um hvussu dýr upphaldini á ellis- og ræktarheimunum eru.

HÓAST FLESTU uppskotini frá javnaðarflokkinum vórðu feld, so kunnu vit kortini sanna, at alt ikki var til fánýtis. Eisini skulu vit undirstrika, at fleiri onnur uppskot ffa javnaðarflokkinum hava átt meiriluta í tinginum, men sluppu hesi ikki ígjøgnum orsakað av tí nógv umrøddu grein 13 í samgonguskjalinum. Javnaðarflokkurin hevur víst á gongdar leiðir og víst á alternativir til tann ríkna politikkinn hesi fyra árinu.

TAD VERÐUR OV drúfært her at umrøða øll tæy uppskotini, sum javnaðarflokkurin hevur lagt fram í hesum vaksandi, og sum ikki fingur nógv stóra undirtøku. Men tæy eru í miðal eini 20 um árið í hesi fyra árinu. Harav eru nøkur lögð fram aftur av nýggjum. Hesi uppskot fara vit at umrøða í blaðnum í næstu framtíð.

HÓAST FLEIRI uppskot frá javnaðarflokkinum eru feld eina ferð og fleiri ferðir hesi fyra árinu, so hevur flokkurin ikki slept hesum málum, men vil hann áhaldandi stríðast fyri at fáa tæy framt. Vit eru í teirri trúgv, at tær skilgátu loysnirnar, sum borgarlaga samgongan á tingi ikki tók undir við, fara veljarnir at taka undir við og tað gera tit við at stuðla javnaðarflokkin.

„Ikki mín skyld“

Hesi vóru orðini, ið „sjálvstýrishevdgingin“ Hilmar Kass dittaði sær at lata fara av munni í Sosialinum seinasta leygdag. Sum feroyingur í viðari merking enn teirri, ið Hilmar Kass tykist at gera seg til talsmann fyri, mátti eg øtast, og kenni meg noyddan at taka pennin og skriva nøkur

orð, um hvønn týðning eg haldi Sjónvarp Føroya saman við Útvarpi Føroya eiga at hava fyri feroyskan tjóðskap. Tað tykist sum Hilmar Kass og nógvir aðrir politikkarar halda, at bara tann búskaparlaga menningin veksur við einum ávisum prosentstigi árliga so stendur væl til, men

ikki dugi eg at siggja, at hesin politikkur á nakrar hátt vikur frá tí, ið allir vanligir hampa sambandsmenn halda vera góðan politikk. Nei, sjálvstýrispolitikkur er annað og meira enn búskaparpolitikkur. Sjálvstýrispolitikkur er eisini — og ikki minst — ein miðvísur mentanarpolitikkur, har ikki minst Útvarp Føroya og vónandi eisini Sjónvarp Føroya eiga at hava teirra stóra lut. Í 27 ár

hevur Útvarp Føroya verið stovnur, ið vit feroyingar hava havt stóra gleði av, sum vit ikki í verðini høvdu viljað verið uttan. At Útvarp Føroya í dag búleikast í stórum, nýggjum húsum er tíverri ikki politikkurum okkara fyri at takka, ella at nýta orðini hjá Hilmar Kass »tað er ikki hansara skyld«, men tí at útvarpsstjórnin fór undir V-4 spæl. Tað í sjálvum s.r ger ongan skaða, og fólk hava havt frægd av tí, men aftan fyri hetta tiltak dylist ikki, at V-4 spælið nettupp er prógv um tann vantandi tokka til feroyskt mál og feroyska mentan, sum Føroya Løgting og Føroya landsstýri hava gjørt og alsamt gera seg sek í.

Í sambandi við at vit fóru undir samtíðarskatt tváðaði lögmaður hendur sínar og lat Torbjørn Poulsen, figgjarmálaráðharran, standa eftir við ábyrgdini. Í sambandi við hvørja uppgávur Sjónvarp Føroya skuldi átaka sær, tváðaði Hilmar Kass hendur sínar og lat

partamann sin Torbjørn Poulsen, mentamálaráðharran, standa eftir við ábyrgdini. Ikki serliga mansligt. Heði Hilmar Kass veruliga hugsað sær, at Sjónvarpsfelagið í hami Sjónvarps Føroya skuldi halda fram beinleiðis sum ein dansk filial?

Ein breiti, dani ella fransmaður hevur ikki sama stríð fyri at menna og verja mál og tjóðskap sin móttvegis útlendskum ágangi (árinu), tí mál og mentan teirra eru so máttmikil og at s.r komin, at teir eru førir fyri at fóta sær. Men hvussu skulu vit feroyingar uttan miðvísan mentanarpolitikk kunna fóta okkum í eini tíð, har ávirkanin uttanfrá er størri enn nakrantíð? Sum frá líður er tað tjóðardeyði at lata útlendskar sendingar úr øllum heraðshornum ótálmaðar sleppa inn um hvørja gátt í Føroyum uttan feroyskan undirtekst. Danska TV-ávisin hevur víð sær, at vit kenna betri skergarðin uttan fyri Karlskrona ella Oyrasund, enn vit kenna

Kaldbakstjørn. Tað kann ikki vera rætt, ella hvussu? Sjálvandi skulu vit hava eina TV-ávis, men hon má og skal hava ein feroyskan dóm. Um hetta er afturhaldstala, so Guð náði okkum.

Eg helt, at lesarabrevini í Dimmu vóru skrivað av uppgávufólki, ikki vardi tað meg, at tað var Hilmar Kass, sjálvstýrishevdgingi, ið skrivað tæy hevði. Kann tað hugsað, at Hilmar Kass als onga hugsan hevur gjørt sær um Sjónvarp Føroya annað enn sum eitt framhald av Sjónvarpsfelagnum, ella — um hann ikki hevur skrivað lesarabrevini í Dimmu — er vorðin so fjálturstungin fyri valinum til heystar, at hann heldur, at hási lesarabrevini á nakran hátt umboða feroyska fólk? 600—700 krónur tað er tað, sum einhvør miðalføroyingur við sjálvsvirðing nýtir leygdag fyrrapart í SMS, ikki er tað meira.

Quiris

Seljið bløð og tit gerast rík

Mær dámar væl at lesa, eg kepi 2 feroysk og ofta 2—3 dansk bløð um vikuna, ella rættari sagt eg gjørdi.

Tá eg fyri nekrum mánaðum síðani flutti til Havnar fór eg sum vant í eina kiosk at keypa mær Dimmaletting, Sosialin, Politiken og Berlingaran, kostnaður í alt 28 kr.

Eg mundi svímað 9 kr. fyri Politiken (søndag), hon kostar í tí bygdini eg flutti úr 6 kr.

Lønin hjá mær er so mikið lítil, at eg noyddist at gera vart við meg, um eg framvegis skal vera ein mentað kvinna, so eg

ringdi til Prísráð Føroya og segði teimum frá hesum ræðuliga prisnum, nógur gangur, róp og skolan, ringjari aftur og fram.

URSLIT: Prísurin á Politiken fór úr 9 kr. upp í 11 kr. í áðurnevndu kiosk.

Nú var eg rættiliga óð, ringdi niður til Politiken og spurdi teir, hvussu nógur Politiken kostar í innkeypi?

Sunnudagsblaðið verður niðri selt fyri 5 kr., her er iroknað ein vinningur uppá 1,03 kr. So kiosk-eigarin í Havn keypir blaðið til fyri 3,97, um vit siga at hann fær hvørt

einasta blað sent einkultivist til Føroya (og so erur er hann helst ikki) kunnu vit leggja 2,70 í porto afturat. Samlaðu útreiðslurnar eru sostatt 6,67 kr. Úrtøka 65% ella allarhelst meir.

Kioskin liggur í einum stovni, sum stutt síðani hevur gjørt vart við seg við uppskotinum um ein idnaðarmiðdepil, ið mill-um annað skal átaka sær ymisk granskingsstørv, sum nú eru undir tí almenna. Ringt er skilið nú. Tá eitt vanligt fólk ikki fær hjálp frá einum almennum stovni sum T.d. Prísráð Føroya, hvussu verður vorðið, tá privatmenn yvirtaka granskning og kontroll, eg vil ikki vita meir.

Eitt høgt mentalt bygdafrøll

Almenna Sjóntvætlið

Vit suðuroyingar vóru nógð við sjónvarpið, sum tað var, og vit guldur gleðiliga tær 400 kr., sum limagjaldið var um árið.

Einans við hesum peningi figgjaðu vit sendara og ante-nur, so flest øll í oynni skuldu fáa sama gagn av tiltakinum.

Fyri okkum er tað ófatuligt, at vit nú við almenna sjónvarpinum ikki so frægt sum fáa ein triðing av senditíð, samanborið við tað nógva sjónvarpsfelagið sendi.

Hatta haldaragjaldið, nú verður talað um, fer bert at gera, at nógur heldur selja töluni enn gjalda so mikið fyri tað litla og vánaliga, ið nú sent verður.

Kundi hugsað mær at skotið upp, at almenna sjónvarpið eitt kvøld sendi tað, felagið her suðuri kundi hugsað at sent — tá skuldu tit sær, hvat fólk heldur vildu havt.

Vit skilja heldur ikki, at alt hatta fólklið skal tit fyri at gera júst tað sama sum privatpersónar uttan løn høvdu sum itriv.

Vit skilja væl skandinavisk mál — uttan íva betur enn tað avskeplaða feroyska, sum t.d. útvarpið metir sum rætt og gott.

At tit ikki skammast, bæði tit, ið hava fingið okkum hatta forkryplaða sjóntvælið og tit, sum uttan himp tora at tala um pengar og aftur meiri

pengar fyri ikki nógva annað nýtt enn hatta ávissa skrimslíð á skerm-inum.

Ónøgður sjónvarpseigari

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.